

Pr. 12. xlii. 24. #

15

DISPUTATIO JURIDICA ORDINARIA,
DE

1708, 8

**AFFIRMATIONE
CONTRACTUUM
UNILATERALIUM,**

16

Quam
In Academia Gryphiswaldensi,
& quidem
In Auditorio Majori,

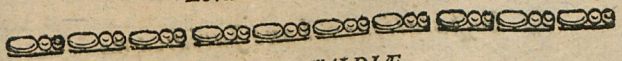
Die Augusti, Anno 1708.

Sub PRÆSIDIO

D. JOHANNIS SCHACKII,
Professoris Juris Ordinarii, Consistorii Ecclesiastici
Assessoris & h. t. DECANI,

publicè defender.

JOHANNES HENRICUS WINEKE,
Levino - Mecklenburgicus.

GRYPHISWALDIÆ,
Litteris DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,
Reg. Acad. Typogr.

1708.

1708

22

VIRO
*Plurimum Reverendo, Clarissimo,
nec non Doctissimo,*
DOMINO
HENRICO
WINEKEN,

Pastori Ecclesiae Levinensis vigi-
lantissimo, & meritissimo;

Parenti suo, omni honoris
& amoris cultu ad cineres usque
colendo,

Disputationem hanc Juridicam

dicat, dicat

Filius obsequiosissimus.

DISPUTATIO JURIDICA ORDINARIA,
De
Affirmatione Contractuum
unilateralium.

I.

Riginem vocis Contractus
considerari, dicimus, illum deduci
à con, & traho; quia paciscendo diversæ
sententiæ in idem contrahuntur placi-
tum, & paciscentes ad unum perdu-
cuntur consensum. l. 8. C. d. rescind. vend.

II.

Contractus nomen in Jure nostro, variè accipitur.
Nam (1) sumitur *strictè* vid. l. 19. ff. d. P. S. ubi hoc voca-
bulum actis & gestis opponitur. (2) *Propriè*; quate-
nus opponitur quasi contractibus. vid. §. 2. Inst. d. obli-
gat. l. 1. in pr. ff. d. O. & A. pr. & §. 1. Inst. d. obligat. quæ
quasi ex cont. (3) *Latè*; ut etiam quasi contractus com-
prehendat; ut in §. 1. Inst. d. act. l. 1. §. 6. ff. d. Consti-
tuc. l. 16. ff. d. neg. gest. l. 19. ff. d. duob. Reis stip. l. 23. ff. d.
R. J. l. 49. ff. d. Oblig. & Act. l. ult. ff. ex quib. Caus. pign.
tac. contr. l. 3. §. vet. l. 4. ff. quib. ex Caus. in poss. (4)
Latius, ut pacta quoque includat legitima l. 17. in pr. C.
d. fid. Instrum. l. 8. in pr. C. d. bon. quæ lib. l. 20. ff. de Judic.
(5) *Latissima est ejus significatio*, quando hac voce omnes
actus denotamus, qui obligationem quomodocunque
inducunt; uti matrimonium, in l. fin. C. de Repud. testa-
mentum in Cap. 28. X. d. test.

A

III. Deinde

III.

Deinde & delicta in Jure nostro contractus dicuntur. *l. 52. ff. d. re judic.* Hinc passim delicta contrahi dicuntur. Vid. *l. fin. C. ad L. Jul. Majest. l. 15. & l. 31. §. 4. ff. d. donat. l. 16. §. 1. ff. de bis, quæ ut indign. aufer. l. 2. §. 2. ff. d. Cond. ob turp. caus. l. 3. ff. d. fid. instrum. l. fin. ff. d. accusat.* Nam eo ipso, dum quis delinquit, sua voluntate se videtur obligasse pœnæ; ita, ut qui directo voluit peccare, per consequentiam & pœnam mereri voluerit; quo sensu etiam in *l. 34. ff. d. Jur. fisci* dicitur, quod ipsi delinquentes se pœnis subdiderint. Hoc tamen non eò trahendum est, acsi obligationes ex delictis, ex consensu esse velim: Præstat enim, hæc obligationes æquitati & communi utilitati, quæ delicta punienda esse, svadet, adscribere. *l. 51. §. 2. ff. ad L. Aquil. l. 9. §. 5. ff. d. public.* quàm remotum illum consensum consecrari. *Frantzck. Exercit. 10. Qu. 1.* Unde & Justinianus obligationes ex delictis, unius generis esse, asserit. Nam omnes ex re nascuntur *pr. Inst. d. obligat. quæ ex del. l. 4. ff. d. O. & A.* Nam hæc re tantum consistunt, i. e. ipso maleficio: cum alioquin ex contractu obligationes non tantum re consistant, sed etiam verbis & consensu. *Vid. Disput. Laurerbach. d. contract. in Genere d. Anno 1649. pag. m. 3. & 4.*

IV.

Contractus unilateralis est conventio, quæ ex una tantum parte obligationem & actionem producit.

V.

Hujus generis sunt stipulatio, mutuum, literarum obligatio, indebiti solutio, hereditatis aditio, &c.

VI. Ante-

VI.

Antequam verò in specie, & singulatim de his prædictis Contractibus unilateralibus agamus, notandum est, quod *Marquardus Freberus lib. 1. parerg. c. 16.* asserat, nullum omnino contractum esse unilateralem; cuius tamen rationes tanti momenti non sunt, ut nos à communi sententia, in novum illud assertum pertrahere possint. *Vid. dict. disp. pag. 12.* Objiciunt quidem (1), quod in Jure nostro non inveniatur fundata divisio in *Contractus unilaterales & bilaterales.* Sed respondetur, quod ex hoc ipso non statim possit talis consequentia formari: *ergo non dantur contractus unilaterales;* siquidem multæ divisiones Juridicæ à Doctoribus melioris doctrinæ gratia inventæ fuerint, quæ, cum analogiæ Juris convenientes habeantur, potius retinendæ, quàm abjiciendæ sunt. (2) objiciunt verba expressa definitionis *ex l. 19. ff. d. V. S.* sed respondemus, quod hæc lex sit saltem in telligenda de bilateralibus, non verò de contractibus ingenere. Deinde ex doctrina *Dn. Strykii in annot. ad Lauterbach. lib. 45. tit. 1. verb. Contract. p. m. 946.* distingvimus inter *modum* contrahendi, & *effectum* obligandi; siquidem quoad *modum* contrahendi, qui consistit in consensu contrahentium, etiam contractus unilaterales ultrò citroque obligationem pariant, non verò quoad *effectum* obligandi. Nam quoad effectum obligandi, quidam contractus sunt unilaterales, quidam bilaterales. (3) Nobis obstaculum faciunt ex vocabulo *συναιχίματα*, quod mutuum semper obligationem civilem involvit. *l. 7. § 2. ff. d. pact.* sed eadem responsio locum invenit, quæ num. 2. data fuit; siquidem in contractibus etiam unilateralibus, quoad *modo*

dum contrahendi *συνάλλαγμα* detur. (4) objiciunt, quod vox *contractus* quodammodo contradictionem implicet, si ab uno saltim latere obligare debeat, cum ex consensu mutuo, mutua etiam ipso Jure nascatur obligatio; sed respondetur, quod nulla contradictio possit implicari ex voce contractus; nam in modo contrahendi mutuus semper respectus adest, licet effectus, vel mutua obligatio non consequatur.

VII.

Recensent quidam & *donationem* inter contractus unilaterales; vel etiam bilaterales nominatos, consensuales & stricti Juris; de qua doctrina videri potest celeberrimus *JCtus lipsiensis Dn. Gotofredus Baribus in sua disput. d. negat. Contr. unilater. de An. 1705.* sed nos hæc omnia negamus, & dicimus, quod donatio sit pactum legitimum, per l. 35. §. 5. C. d. donat. Et pactum legitimum non propria vi; sed ex speciali legis auxilio actionem producit. l. 6. 7. §. 5. ff. d. pact. Contractus verò ex se & sua natura efficacem obligationem quoad effectum agendi pariunt, absque speciali Juris Civilis confirmatione. §. 2. Inst. d. Oblig. l. 1. in pr. l. 2. in pr. §. 1. ff. Eod. l. 7. §. 1. ff. d. pact. Qui verò dicunt, quod donatio sit contractus, illi provocant ad l. 20. ff. de Judiciis. l. 17. C. d. fide Instrument. l. 8. C. d. prescript. 30. vel 40. ann. l. 7. C. de his, quæ vi. ibique Brunn. Sed nos respondemus, quod in d. l. 20. contractus in genere, & donatio sibi opponantur. Et in d. l. 7. differentia tantum traditur inter actum & contractum obligatorium. In d. l. 8. non dicitur, quod donatio sit contractus, sed fit ibidem mentio donationis, quia donatio est justus possidendi titulus. In d. l. 17. vocabulum *Con-*

tractus, non ad donationem, sed ad venditionem vel permutationem refertur; aut dicendum est, quod hic in latissima significatione capiatur. Porro negamus, quod donatio sit contractus nominatus. Habet quidem donatio speciale nomen, sed inde non sequitur, quod sit *contractus* nominatus. Neque concedimus, quod *donatio* sit contractus consensualis; siquidem non referatur inter contractus consensuales. Et licet consensu donatoris promittentis, & donatarii acceptantis, perficiatur; indeque competat donatario actio ad tradendum, donatori verò ad recipiendum res donatas, si donatarius cesset fortè in auferendo, non tamen video; quod eapropter donatio sit annumeranda contractibus consensualibus. Quia autem Donator non præsumitur suum jactare, per l. 25. in pr. ff. d. probat; hinc dicimus, quod sit stricti Juris. arg. l. 39. ff. d. pactis. Nullo autem modo statuimus, quod sit contractus bilateralis, vid. l. 18. ff. d. donat. *Wissenb. ad ff. tit. d. donat. th. 1. Riemerum dec. 5. Qv. 8. n. 1.*

VIII.

Nunc progredimur ad *stipulationem*, quæ sine dubio est contractus unilateralis. Nam etsi sint, qui stipulationem non tam contractum propriè, quam conceptionem tantum verborum, seu solemnem formulam esse contendunt, veluti facit *Wesenb. ad ff. lib. 45. tit. 1. n. 3. pag. m. 871.* & alii; disertis tamen legum verbis refelluntur. *Vid. §. 1. Inst. d. Obligat. l. 1. & l. 7. ff. d. O. & A. l. 9. §. 2. ff. d. Reb. Cred. l. 1. §. 2. ff. d. nov.* Sed objiciunt adversarii, quod, licet stipulatio sit contractus, habenda tamen veniat pro contractu *bilateralii* & quidem (1), quia stipulator obligat⁹ est ad implendam conditionem,

& legem stipulationis, quæ eam format; (2), quod obligetur, si non ad præstandum, certè ad accipiendum, teste *Dn. Wissenb. ad Tit. d. V. S. disp. 9. §. 2. p. 47.* (3), quod in stipulationibus accessoriis, uti in fidejussione, mutux obligationis effectus magis se exerat; quia (1) fidejussor sibi obligatum habet Creditorem ad cedendum Jura & actiones. *Vid. l. 36. ff. de fidejuss. junct. l. 76. ff. de Solut. Carpz. p. 2. C. 17. def. 16.* (2) quia, si plures fidejusserint, Creditor ab uno, reliquis adhuc litis contestatæ tempore solvendo existentibus, ex *L. si contendat*, provocari potest ad respondendum *exceptioni divisionis*, ita, ut in contumaciam deinde secundum petita libelli condemnetur, vel simpliciter exceptio confirmetur, ipsiqve provocanti eam competere, pronuncietur. Sed nos respondemus ad primum dubium, quod stipulator eapropter obligatus sit ad suam appositam conditionem vel conventionem, & legem stipulationis adimplendam, quia hoc ab initio solus ita voluit, non quod ex natura contractus ad ejusmodi adimplerionem obligatus sit. Nam ex nullo juris textu hoc probari potest, neque ex Doctorum argumentatione ex legibus, quod contractus stipulationis in se & sua natura mutuam inter contrahentes inferat obligationem; neque video, quomodo secundum dubium nobis obstare possit, quia stipulator neque ex contractu, neque ex quasi contractu, neque ex delicto, neque ex quasi delicto ad accipiendum obstrictus est, nam, si stipulator id, quod in stipulationem deduxit, invitus accipere teneatur, ipsi invito datur beneficium, quod est contra Jura. Neque, ut ad (3) dubium respondeamus, effectus mutux

mutuæ obligationis in accessoriis obligationibus sese magis exerit, cum accessoria sequantur naturam sui Principalis; jam verò supra ostensum est, quod per naturam stipulationis, principalis stipulator non obligetur vel cogatur ad accipiendum illud, quod in stipulationem deductum est, ergo nec in accessoriis sese magis exerere potest. Neque obstat, (4) quod fidejussor dicatur habere creditorem sibi obligatum ad cedendum Jura & actiones. Hoc enim accidit, quando fidejussor ex sententia Judicis debet pro debitore principali solvere, tunc enim, antequam solvat, creditor obligatus est ad cedendum Jura & actiones, quos habet vel contra principalem debitorem, vel etiam contra confidejussores, ne cum damno solventis fidejussoris lucretur. Neque (5) aliquid ad rem facit, quod si plures fidejussores fuerint, qui beneficiis suis non renunciant, unus, reliquis adhuc litis cont. tempore, solvendo existentibus, creditorem ex *L. si contendat*, ad respondendum exceptioni divisionis provocare possit, ita, ut in contumaciam deinde secundum petita libelli condemnetur, vel simpliciter exceptio confirmetur, ipsique provocanti, eam competere, pronuncietur. Nam hoc non provenit ex mutua obligatione, quæ inter stipulatorem & promittentem intercedit; sed ex natura & affectibus hujus provocationis, quæ ex *L. si contendat*, instituitur. siquidem & contra alium, qui nullo modo mihi obligatus est, sed sese tantum jactat meum creditorem & actionem minatur, cum tamen ipsi ante multum temporis spatium jam solverim, quod debui, ex *L. si contendat*, in judicium provocare possim, ut exceptioni solutionis respondeat.

IX.

Sequitur *mutuum*, in quo debitorem creditori, non hunc illi ad aliquid præstandum obligari, communiter traditur; & sic mutuum esse contractum unilateralem, affirmamus. Sunt autem alii, qui hunc contractum volunt esse bilateralem, ita scilicet, ut debitori in consequentiam adversus creditorem actionem concedant pro consequendo eo, quod occasione istius contractus, interest, etsi non semper principaliter, per se & directò; attamen quandoque minus principaliter & ex accidenti. Primum exemplum ponunt in Eviçtione. Dicunt enim, creditorem debitori de eviçtione, re eviçta, & de omni damno & interesse teneri, & quidem directò, & ex natura hujus contractus. Nam, quia substantia mutui in datione, h. e. in Domini translatione consistit, *arg. §. 14. Inst. d. act.* & hoc in re aliena creditor non habet, eamque tradendo contractui minimè satisfacit, putant, creditorem à debitore de omni damno emergente, & lucro cessante, conveniri posse. Enimverò respondemus, quod hæc omnia, quæ de eviçtione ita dicta sunt, propriè ad contractum emtionis & venditionis pertineant, siquidem in hoc contractu emtionis & venditionis eviçtio sit de ejusdem natura; non verò pertinet eviçtio ad mutuum. Nam in mutuo per dationem statim transfertur dominium; si verò res aliena mutuo detur, non subsistit mutuum. *l. 12. in fin. ff. d. Reb. cred.* Et si b. f. consumta est res aliena, datur creditori condicção, *l. 11. in fin. l. 12. in fin. l. 13. in pr. ff. d. rebus cred.* Secundum exemplum, illi, qui *mutuum* non dicunt esse contractum unilateralem, fundant in falsa & reprobata moneta,

moneta, vel in mercibus prohibitis, ubi debitori, qualitatē pecuniæ aliarumq; mercium creditarum ignorantī, & bona fide accipienti, actionem dant contra creditorem hujus qualitatē conscium, si scilicet debitor propter illam pecuniam falsam, pœnâ carceris, pecuniariâ aut corporali puniatur. Sed non video, cur exinde mutuatarius possit actionem ex mutuo contra suum creditorem habere; Nam potius habebit implorationem officii Judicis, vel actionem in factum, quod à creditore tam malitiosè seductus fuerit. *Tertium exemplum*, ubi debitor creditorem convenire possit, in hoc casu esse volunt; quando scilicet creditor, elapso solutionis termino, debitum sine justa causa recipere differt: tunc enim creditorem per indirectum ad acceptandum debitum, aut amissionem usurarum, aut ad Sortis periculum suscipiendum, cōgi posse, asserunt. *vid. l. 72. in pr. ff. d. solut. Carpz. lib. 5. Resp. 99. & Resp. 100. n. 7. & 11.* vel posse creditorem prius legitime citari ad videndum deponi, ut ita cursus usurarum sistatur, & debitor periculo fortis vel alterius rei subducatur. *vid. l. 9. C. d. solut. l. 19. C. d. usur.* Enimvero nec hoc exemplum tertium, contractum mutui facit bilateralem. Tenetur quidem creditor rem mutuo datam in genere recipere; quinimò & citari potest ad videndum deponi pecuniam mutuo datam, ut cursus usurarum sistatur, & debitor periculo fortis, vel rei alterius subducatur; sed hoc non provenit ex speciali quadam actione directa vel contraria, quæ debitori contra creditorem propter mutuum competit; sed solummodo ex sola illa obligatione unilaterali, quâ debitor constringitur ad rem mutuo datam, ingenere

B

restitu-

restituendam, & ne mora creditoris, quam in accipiendo committit, ipsi commodo, & debitori sit incommodo. Si enim debitor ex contractu mutui vellet jactare actionem contra creditorem, illa vel directa esset, vel contraria. Jam verò nulla talis actio vel ex lege, vel ex mente legis vel ex argumentatione Doctorum datur; ergo nulla quoque præsupponitur obligatio, quæ talis actionis fundamentum existit. Deinde notum est, quod actio ex mutuo sit stricti Juris; Si verò hic contractus esset bilateralis, sequeretur, quod & actio ex mutuo bonæ fidei esset; cum hoc sit proprium contractuum bilateralium, ut habeant actiones bonæ fidei. *Vid. Mylii nucleum Inst. ad §. 28. Inst. d. action. lit. §. 9.* Jam verò actio ex mutuo non est bonæ fidei, sed stricti Juris; ergo sequitur, quod & mutuum non sit contractus bilateralis. *Quartum exemplum* in eo volunt esse positum; quando dicunt, quod creditor invitus possit à debitore per Judicem in processu concursus creditorum, ad liquidandum citari. Nam respondemus, quod hic modus procedendi non veniat ex contractu mutui; sed illud tantum intenditur, quod debitor, qui fortè partem sortis, aut usuras quasdam solvit, & jam bonis suis cessis creditori vult satisfacere, ideo curet citari creditorem ad liquidandum, quò solutam quantitatem sui debiti tam quoad sortem, quam quoad usuras possit expiscari, & Judici certam facere. Et ad ejusmodi liquidationem faciendam creditor per officium Judicis implorati, non verò per obligationem ex contractu mutui ortam, adigitur. Nec obstat, quod edictaliter citati & contumaciter emanentes creditores pro exclusis habeantur ab illo

con-

concurſu ; nam respondemus, qvòd illa exclusio non
 descendat ex mutuo Jure, qvòd habet debitor adver-
 ſus creditorem; ſed ex forma proceſſus, qvòd ſilentium
 illi imponit, qvòd debito tempore credita ſua non liqui-
 da facit. Nec obſtat porrò, qvòd debitor, elapſo
 termino ſolutionis, invito creditori debitum juxta l. 8.
 §. 6. ff. d. tranſact. & §. 14. Inſt. d. legat. præſentare, & ante
 terminum ſolutionis, detracto prius interuſurio
 §. 33. Inſt. d. act. offerre poſſit; Nam respondemus,
 qvòd in Jure favor liberationis major ſit, qvàm obli-
 gationis; hinc debitor invitus non poteſt à creditore
 obligatus detineri, ſi ſeſe liberare velit per ſolutionem :
 qvapropter & illa; qvòd nempe dies per l. 17. ff. d. R. 7. l. 70.
 & 72. pr. ff. d. ſolut. l. 50. ff. d. O. & A. l. 38. §. 16 ff. d. V. O. l. 137.
 §. 2. ff. d. V. O. in dubio magis pro debitore, qvàm pro
 creditore adjectus cenſeatur, hic faciunt loco respon-
 ſionis : minimè autem inde elicimus, qvòd creditor
 & per mutuum debitori ita obligatus ſit ut ex obli-
 gatione mutua teneatur ſolutionem recipere; Sed po-
 tius favori liberationis illud adſcribimus, ut creditor
 invitus ante terminum ſolutionis teneatur ſolutionem
 acceptare.

X.

Eandem ferme contradictionem, qvæ in §. nono
 ratione mutui habuimus, & hic ſentimus, quando
 aliqui volunt aſſerere, qvòd & literarum obligatio
 ſit contractus bilateralis, & quidem ex hac ratione,
 qvòd debitor ex L. ſi contendat, poteſt provocare
 creditorem ante lapſum biennii, ut respondeat ad ex-
 ceptionem non numeratæ pecuniæ. Putant autem,
 hoc evenire ex mutua illa obligatione, qvæ ratione

B 2

litera-

literarum obligationis, inter creditorem & debitorem intercredere debet; sed valde in hoc erratur; nam, quod instituta provocatione ex L. si contendat, creditor teneatur respondere, illud profuit ex forma hujus provocationis intrinseca & extrinseca; nam notum est, quod remedium ex L. si contendat, sit remedium exceptionum, ad quas provocatus respondere tenetur. Quod autem hæc provocatio plerumque ante lapsum biennii instituitur, respicit singulare illud Jus, quod habet exceptio non numeratæ pecuniæ, si ante biennium proponatur: Nam eo ipso dicitur privilegiata, & transfert onus probandi in adversarium. Magnum itaque errorem illi committunt, qui volunt & affirmant, creditorem, ex L. si contendat, provocatum, teneri respondere ex mutua obligatione, quæ literarum obligatione, tanquam contractu bilaterali nitatur.

XI.

Deinde nec hoc concedendum est, quod contractus innominatos velint venditare pro contractibus bilateralibus. Quod enim omnes contractus innominati pro unilateralibus habeantur, docetur apud *Eckoltum in comp. ff. lib. 12. tit. 1. §. 4.* Qui autem ipsos pro bilateralibus habent, provocant *ad l. 5. in pr. ff. d. Cond. caus. dat. caus. non sec.* ubi dans, si re non amplius integra pœnitendo datum condicat, ad indemnitatis præstationem accipienti obstrictus est. Unde dicunt, hanc actionem à præexistente obligatione mutua, ut ut inæquali, provenire. Sed respondemus, quod hoc fundamentum sit erroneum: nam, quando contractus innominatus perfectus & consummatus est, ita, ut unus dederit; alter verò præstiterit, vel etiam dederit, tunc obligatio jam extincta

extincta est; hinc, quando in prædicto casu dans ad indemnitate præstationem tenetur, tunc hoc non proficitur ex mutua quadam obligatione, quippe quæ jam extincta est; sed actio illa in factum, quæ datur ex *d. l. 5. ad indemnitate præstationem*, beneficio legis competit. Neque nobis contrariatur *l. 5. ff. d. P. V. ex qua evincunt*, quod nullus detur contractus innominatus, qui non ad utrumque contrahentium simul obligandum tendat. Nam hæc legis dispositio non loquitur de ejusmodi mutua obligatione quæ ex contractu bilateraliter provenit; sed id tantummodo docet, quod, quemadmodum accipiens obligatur ex contractu innominato ad præstandum, ita & dans, ad illud, quod præstat, iterum acceptandum, quò contractus consummetur.

XII.

Nec desunt, qui hereditatis aditionem inter contractus bilaterales referunt, sed iterum ex erroneo principio; id quod in sequentibus demonstrabitur. Nam, quod hereditatis aditio pro contractu unilateraliter habeatur, ex hoc per legem satis præsumitur, quod heres adeundo hereditatem, se creditoribus, legatariis & fideicommissariis ad exsolvendum æs alienum & præstandum legata ac fideicommissa obliget, non autem hi ipsi obligentur heredi. Nec obstat, quod aliqui, inter quos præcipuus est *Barbovius in Comment. ad Inst. lib. 3. tit. 28. §. 4.* asserant, heredem non ex quasi, sed vero contractu creditoribus hereditariis obligari, quia non cum herede, sed defuncto verè contraxerunt: siquidem contraria opinio sit verior, propter *text. express. in §. 5. Inst. d. Obligat. quæ quasi ex contr. l. 3. §. ult. l. 4. ff. quib.*

quib. ex caus. in possess. Deinde heres non ex se & pro sua persona, extra qualitatē hereditariā considerata creditori obligatur; sed ut solus heres, nam quatenus adiendo hereditatem, repræsentat defunctum, quasi cum creditoribus contraxisse, & se ad idem debitum obligasse censetur. Unde est, quod nec liberi (tametsi sui ipso Jure Parentum heredes sint, §. 2. *Inst. d. hered. qualit. & differ. l. 11. ff. d. liber. & possb.*) quā tales ob Parentum debita conveniri possint, nisi actor in quasi contractu, scil. immixtione hereditatis sese fundet, eamque probet. *Vid. l. 3. §. f. & l. 4. ff. Quibus ex caus. in poss.* Non enim sequitur, filius est; ergo æs patris alienum solvere tenetur; sed tunc demum, si hereditati paternæ se immiscuerit: quod, cum facti sit, à creditoribus probandum est. *Vid. Bachov. in Comment. ad Inst. lib. 2. tit. 19. §. 2.* His ita præmissis, nunc porro quærimus; an hereditatis aditio possit haberi pro contractu bilateralī. Quod antea negavimus. Dicunt quidem adversarii, quod heres omnes eas exceptiones creditoribus objicere possit, quas habuit defunctus, utputa solutionis, compensationis, non adimpleti contractus; & quod actione contraria & reconventionis judicio cum creditoribus experiri possit; sed respondemus, quod hæc Jura heredi non eapropter competant, quod creditores hereditarii ipsi ex mutua quadam obligatione teneantur; sed quia repræsentat personam defuncti, & nomine ipsius his exceptionibus utitur. Nec obstat, quod heres putativus, expensas bona fide in monumentum & honorem defuncti factas, à vero herede, vel fideicommissario, doli exceptione, vel retentione, aut actione negot. gest. repe-

repetere possit, *Vid. l. 50. §. 1. ff. d. H. P. junct. l. 31. in pr. & §. 3. ff. eod.* Et pretium eorum, quæ hereditatis causa comparavit, restituere ei fideicommissarius vel legatarius teneatur. *l. 20. in pr. ff. eod.* Siquidem hæc, putativo heredi competentia & jam nominata Jura non mutua cuiquam obligationi adscribantur, quæ mediantem vel verus heres, vel fideicommissarius & legatarius Ipsi tenentur, sed, quia dolus nemini patrocinari, & nemo cum alterius damno lucrari debet: neque iura permittunt, ut negotiorum gestor ex utili sua negotiorum gestione damnium sentiat. Hinc concludimus, quod heres adeundo hereditatem, sibi creditores hereditarios, fideicommissarios, vel legatarios, ex mutua obligatione non obstrictos habeat.

XIII.

Tandem quoque aliqui reperiuntur, qui affirmant, quod *solutio indebiti* sit contractus bilateralis. Utuntur hoc argumento, quod creditori, qui aliquid indebitè accepit, nonnunquam contraria detur actio pro consequendo eo, quod illi occasione indebitè soluti abest, *per l. 13. §. 2. ff. commod.* veluti, si pecunia, quam bona fide accepit, antea inscio creditore, & non nesciente debitore reprobata fuerit, & ipse propterea aliquam incurreret pœnam; quo casu dicunt, debitorem creditori ad interesse obligari. Enimvero hæc obligatio non est mutua; neque descendit ex solutione indebiti, tanquam contractu bilaterali; sed habet creditor actionem in factum ob interesse suum, quod ipsi occasione hujus contractus unilateralis nascitur. Neque obstat porro, quod creditor, si ipsi res fungibilis indebitè in solutum data fuerit, & ipse sumptus necessarios vel utiles

les in eam fecerit, illam tamdiu retinere possit, donec hi restituti fuerint; neque obstat, quod jure actionis tales sumptus repetere queat; siquidem hæc omnia ita sese habeant non propter mutuam obligationem, sed, quia ille, qui bona fide rem fungibilem indebitè accipit, tanquam bonæ fidei possessor necessarios & utiles sumptus deducit. Nam illud exemplum, quod *ex l. 26. §. 12. ff. de condit. ind. & l. 25. ff. d. pign. act.* allegant, nil facit ad rhombum; siquidem, quando creditor servum alienum in certo artificio ita informari curavit, ut inde pretiosior factus sit, Dominus servi, qui fortèan illum servum pignori dederat, ob id teneatur, quia æstimationem servi pretiosioris facti aliàs cum alieno damno lucraretur; quod est contra Jura. Quò etiam pertinet, quando *ex arg. l. 18. §. 2. ff. commod. ob-* jiciunt, quod dominus teneatur, si creditor in morbum servi aliquid impenderit; vel aliquis rem ab evincente transigendo redemerit. *arg. l. 28. ff. d. pignor. act.* Nam hæc omnia non arguunt mutuam obligationem inter creditorem & debitorem ob indebiti solutionem, vel acceptationem; sed quia iniquum est, velle cum alterius incommodo & injuria locupletari.

T A N T U M.

¶ (O) : (S)

(x228 2796)

ULB Halle
005 372 038

3

Pr. 12. Num. 24. #

1708, 8

16

DISPUTATIO JURIDICA ORDINARIA,
DE

**AFFIRMATIONE
CONTRACTUUM
UNILATERALIU,**

Qvam
In Academia Gryphiswaldensi,
& quidem
In Auditorio Majori,

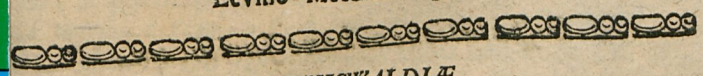
Die Augusti, Anno 1708.

Sub PRÆSIDIO

D. JOHANNIS SCHACKII,
Professoris Juris Ordinarii, Consistorii Ecclesiastici
Affessoris & h. t. DECANI,

publicè defendet.

JOHANNES HENRICUS WINEKE,
Levino - Mecklenburgicus.

GRYPHISWALDIÆ,
Litteris DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,
Reg. Acad. Typogr.

